Verslag van de vergadering van de CO2 Werkgroep

Datum: 30 juni 2025

Tijd: 14.00 uur

Locatie: Hegeman Bouw Civiel, De Kazematten 6, Bemmel

Verslaglegger: Anne Fokke de Vries

Mobiel: +31653747471

Mail: af.devries@bouwendnederland.nl

Aanwezig: Jos Cousin, Cindy Deterink, Remko Meijerink, Marco Nooteboom,

Eric Olde Veldhuis, Arend Jan Overbeek, Anne Fokke de Vries

Afwezig: Gert Driesten , Ferrie van der Meijden, Wilco Rensing, Martin Schutte

==========

1. **Opening, welkom en kennismaking**

Anne Fokke heet eenieder welkom en vraagt de aanwezige zich voor te stellen. In de Werkgroep is de ondersteuner vanuit BNL Regio Oost steeds de gespreksleider geweest tijdens de bijeenkomsten. Er is geen voorzitter benoemd. Anne Fokke roept op dat wel te doen in verband met de voorzitters-overleggen die er zijn om een goede afstemming te krijgen wat er binnen BNL Regio Oost gaande is. De volgende vergadering zal dat aan de orde worden gesteld.

2. **Verslag van de bijeenkomst op 7 oktober 2024**

De leden van de Werkgroep keuren het Verslag van de bijeenkomst op 7 oktober 2024 goed en stellen deze vast.

3. **Presentatie van Marco Nooteboom**.

Marco geeft als gastheer van deze bijeenkomst een presentatie/inleiding over Hegeman Bouw Civiel historie, heden en toekomst. Daarnaast geeft hij aan hoe wordt omgegaan met de CO2 Prestatieladder niveau 3 en het aantonen van niveau 5 door middel van CO@ Prestatiedossiers van projecten. De prestatie is bij dit verslag gevoegd.

4. **Mededelingen & rondje langs de velden.**

Eric geeft aan dat REKO stappen aan het zetten is met betrekking tot de CO2prestaties. Het kantoor staat al op 0 echter de 35 vrachtwagens lopen allen nog op diesel. Dit komt enerzijds door het vele werk in het veld en anderzijds dat de uitvraag naar elektrisch nog minimaal is om de investering terug te verdienen. De zand-win-installatie is nu wel elektrisch wat een verlaging van een kwart tot één-derde oplevert voor de onderneming.

Er is wel een vervangingsagenda voor het materieel echter de zware kranen die worden ingezet zijn nog niet elektrisch op de markt.

REKO heeft wel twee kleinere hybride kranen. Daarnaast blijken gemeentes nog niet erg bereid de meerkosten voor een duurzame uitvoering van het werk te betalen maar blijven gaan voor de laagste kosten. Bij de sloopwerkzaamheden is circulariteit nu een onderwerp. Maar ook hier geldt dat er geen antwoord van de opdrachtgever komt op de vraag wat te doen met de materialen die uit de sloop komen om her te gebruiken. Er zijn zeer weinig projecten waar hiermee doelen te halen zijn.

Arend Jan geeft aan dat bij de ADS-directie er al meer aandacht komt voor duurzaamheid. Insteek is alle auto's en bedrijfsbussen elektrisch als ook voldoende elektrische aansluitingen. Het kantoor is van het gas af. Nu krijgen de afvalstromen de aandacht. Ook geldt dit voor de materialen beton en staal. Daarnaast loopt er met GMB en de Waterschappen een traject in het kader van sloop en hergebruik van materialen om te zien wat de mogelijkheden zijn en wat een verdienmodel kan zijn. Voorbeeld is het ter beschikking stellen van Hubs voor her te gebruiken materialen. Harry Wisse & Jan van de Meer & Bas Nanninga zijn hierbij betrokken. Het zijn beleidsmatige ambities voortkomende uit de Kaderrichtlijn Water maar in de uitvoering nog maar 20% worden gerealiseerd. Hij geeft ook een voorbeeld van een uitvraag bij een Waterschap voor een aanbesteding waar heel gedetailleerd informatie moet worden verstrekt over in te zetten materieel en te verwachten emissie. Anne Fokke is zeer geïnteresseerd hierin en vraagt Arend Jan hem op de hoogte te houden. Daar de ADS Groep een eigen materieeldienst heeft, kan hier invulling aan worden gegeven. Ook heeft de ADS Groep een eigen Houtskeletbouw fabriek waar op dit moment wordt geëxperimenteerd met biobased bouwen. Hierin moeten nog veel stappen worden gezet.

Cindy geeft aan dat Van Heteren Weg en Waterbouw hoofdzakelijk werkt voor provincies, gemeenten en waterschappen. Er is een energie neutraal kantoor. Echter bij de uitvraag van werken worden nagenoeg geen duurzaamheidseisen gesteld. Het materieel is Stage V. Daar veel wordt gewerkt in het veld lopen de meeste voertuigen nog op diesel. Van Heteren doet wel veel met de nieuwe norm zoals verwoord in het CROW-document inzake Duurzaam GWW.

Jos geeft aan dat Hegeman Bouw & Infra hoofdzakelijk werkt voor de overheid en semi-overheid. Bij aanbestedingen geldt nog steeds de laagste prijs merkt hij. Duurzame alternatieven met bijkomende kosten vallen vaak af! Binnen de onderneming wordt nu wel de stap gemaakt naar elektrische bedrijfswagens en bedrijfsbussen.

Remko geeft aan dat Van Haarst onder andere bezig is met een waterzuivering in Almere. Idee was dit duurzaam uit te voeren. Hier is na overleg met de opdrachtgever toch vanaf gezien. Deze trend is er meer bij de Waterschappen. Intentie is er wel maar blijkt in de praktijk toch niet altijd te worden vertaald naar de uitvoering. Ook bij

Tatasteel bleek dit het geval. Zodra het werk is gestart is de aandacht voor duurzaam weg. Daar door heel het land wordt gewerkt zijn elektrische wagens nog geen optie en is het uitgangspunt om 50% te bezuinigen op brandstof dus ook nog niet gerealiseerd.

Marco vraagt nog aandacht voor het initiatief 'Strobox' om een gebouw te realiseren. Bouwbedrijf Kreeft heeft hier al eens eerder melding van gemaakt.

Tot op heden is het maatwerk dus zeer kostbaar. Thans worden er twee woningen in een pilot gerealiseerd. Hegeman Bouw & Civiel heeft zijn betrokkenheid ingebracht door in zijn netwerk dit initiatief te promoten. De insteek is nu een productie van 10 woningen per jaar. De Gemeente Eindhoven heeft een eerste opdracht verstrekt.

5. **Ontwikkeling van de CO2 Werkgroep**

De aanwezigen geven aan de Werkgroep als een kennis-uitwisselingsgroep te zien. In dit kader is er duidelijk een verschil tussen hetgeen binnen de B&U Bouw plaatsvindt en de Infra voor wat betreft Duurzaamheid. Het is goed om van elkaar te horen wie met wat bezig is en wat dan de ervaringen zijn.

Ook de signalering over hoe duurzaamheid wordt uitgevraagd tijdens aanbestedingen dan wel opdrachten aan onderaannemers is waardevol. Met name ook de verschillen in het duiden van een begrip zoals circulariteit (hergebruik dan wel recyclen) wordt ingebracht. Ook geldt dit voor het begrip 'emissie'. Gaat het nu alleen om het broeikasgas CO2 of ook om NOx en Fijnstof.

De vraag wordt gesteld wat er in het kader van 'Duurzaamheid' nog boven ons hoofd hangt. Anne Fokke zal dit navragen bij Edgar Niekerk die dit dossier intern behartigt bij Bouwend Nederland. Hij neemt dan ook de vraag wat het belang is van de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) Richtlijn vanuit Brussel. Moeten de bedrijven daar al rekening mee gaan houden? Dit geldt ook voor de Kaderrichtlijn Water (KRW).

In het verlengde daarvan wordt gevraagd naar de stand van zaken van het Watervriendelijk Bouwen waar VITENS mee bezig is. Anne Fokke geeft aan dat Bouwend Nederland daarover wel kritische vragen heeft gesteld. Hij verwacht dat dit nog niet zo'n vaart zal lopen. Arend Jan heeft een lezing van VITENS ter zake bijgewoond. Ook daar bleek dat er nog de nodige stappen dienen te worden genomen. Er worden wel proefprojecten gedraaid.

6. **Volgende bijeenkomst**

De volgende bijeenkomst wordt gehouden bij de ADS Groep, Nieuwekampsmaten 8 in Goor. Er wordt een datum gezocht in oktober op een maandagmiddag. Anne Fokke zal dit met Arend Jan afstemmen.